

Att studera romersk kulturhistoria med hjälp av en roman: Steven Saylor's *I Hades Käftar*

Martina Finnskog 2009

Romanen *I Hades käftar* av Steven Saylor är den andra i serien om privatdetektiven Gordianus. Handlingen tilldrar sig i Neapelbukten vid tiden för Spartacus uppror. Privatdetektiven Gordianus har fått i uppdrag att lösa mordet på Lucius Licinius, kusin till Crassus. Misstänkta för mordet är två slavar som rymt under mornnatten.

Boken lämpar sig mycket väl för undervisning i romersk kulturhistoria. Här finns mycket att hämta: utöver de historiska händelserna infogas den antika kulturen och det romerska vardagslivet på ett smidigt och pedagogiskt sätt.

Nedan följer exempel på sådant som man utifrån boken kan ta upp tillsammans med eleverna:

Den romerska senrepubliken

Pompeji (katastrofen inträffar visserligen 150 år senare, men historien tilldrar sig i området)

Spartacusuppror

Slavarnas situation

Konst och konstnärer

Baden

Bostäder

Familjeliv

Måltider

Seder och bruk vid begravningar

Mytologi

Mina elever läser två kapitel i taget, till vilka de får ordförklaringar och uppgifter. På de följande sidorna presenteras uppgifterna till kapitlen 1-2 samt 7-8.

Arbetsuppgifter till Steven Saylor's *I Hades Käftar*

Martina Finnskog 2009

Steven Saylor: *I Hades käftar*

Nota bene: I rubriken till kartan (s 8-9) skall stå *Spartacus* (och inte Sparacus).

DEL ETT: Levande lik och döda I och II

1. När utspelar sig berättelsen?
2. Vem är Bethesda?
3. *Civis Romanus sum*, utbrister Gordianus på sidan 16. Vad betyder det?
4. Spartacus, Pompejus (s 17), Cicero (s 23) och Sulla (s 25) är personer ur den romerska historien. Vilka var de?
5. Vad är *Forum* (s 25)?

Ordförklaringar

s 14: *sphinx*: fabeldjur med lejonkropp, kvinnohuvud och vingar; *Herkules stoder*: Gibraltars klippor; *parthiska gränsen*: ung. nuvarande Iran

s 15: *Numa*: Numa Pompilius sägs ha varit Roms förste kung efter Romulus och regerat mellan 715 och 672 f Kr; *tunika=tunica*: romerskt klädesplagg, se bild 1

s 18: *sestertier*: romersk myntenhet; *legionär*: romersk soldat

s 21: *manlig toga=toga virilis*, klädesplagg som bars av vuxna män, se bild 2

s 23: *orator*: talare; *Cumae* (se karta); *Karthago*: stad i nuvarande Tunisien som romarna förde krig mot i de tre puniska krigen (264-146 f Kr); *Baiae* (se karta): förnäm romersk badort; för övriga ortsnamn, se karta.

s 24: *Esquilinen*: en av Roms sju kullar

s 25: *Capitolium*: en av Roms sju kullar, centrum för religiös kult; *Palatinen*: en av Roms sju kullar, den förnämsta stadsdelen; *Tibern*: floden som rinner genom Rom; *Minotaurus*: vidunder som var fängslad i labrynten på Knossos, Kreta; korsning mellan tjur och människa

s 26: *Ostia*: Roms hamnstad; *baldakin*, se bild 3; *jovialisk*: ungdomlig

s 27: *Morfeus*: sömnens gud (Hypnos på grekiska)

s 28: *trirem*: treroddsfartyg, se bild 4.

Bild 1: tunica

Bild 2: toga

Bild 3: baldakin

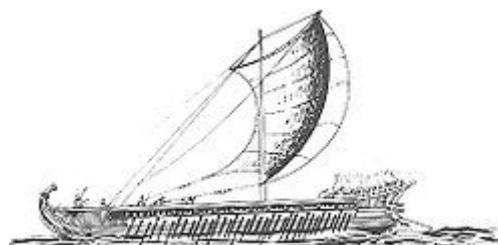

Bild 4: trirem

Fördjupningsuppgifter:

- Namnet Eco förknippas med en gestalt ur mytologin. Denna Eco har något att göra med Narcissus som nämns på sidan 27. Ta reda på historien om Eco och Narcissus!
- Ta reda på myten om Minotaurus, från födelse till död.

DEL TVÅ: Hades käftar VII och VIII

1. Hur har Gelina dukat till sina gäster?
2. Vad äter sällskapet?
3. Vad är ”vestaliska jungfrur” (s 106)?
4. Vilka attribut har Herkules?
5. Vad händer vid bryggan?
6. Vad finner Gordianus i sin säng?

Ordförklaringar

s 91: *pytagoréerna*: filosofen och matematikern Pytagoras lärjungar, vilka sägs ha levt sektliknande och haft asketiska ideal

s 92: *backanal*: extatisk fest till vinguden Bacchus ära; *mullusfisk*: en sorts abborrliknande fisk s

93: *apoplektisk*: med anlag för slaganfall

s 95: *Herodotos*: grekisk historieskrivare och reseskildrare från 400-talet f Kr. Har kallats ”historieskrivningens fader”.

s 99: *Plautus*: tillsammans med Terentius ansedd som den främste romerske komediförfattaren, ca 200 f Kr.

s 100: *Syrakusa*: huvudstad på Sicilien

s 101: *silphium*: skållört; *Kykladerna*: en grekisk ögrupp; *lapis*: en bergart som används till smycken s

106: *chlamys*: mantel